

TYGODNIK WILEŃSZCZYZNY

www.tygodnik.lt

DZIŚ

w numerze m. in.

■ Kraje bałtyckie podpisały umowę o wartości blisko 1,8 mld euro **str. 2**

■ W Wilnie pochowają z honorami żołnierzy AK **str. 3**

■ Rejonowe dożynki przy dworze w Białej Wace **str. 6**

Rota

■ Ksiądz Józef Aszkiełowicz – Honorowym Obywatelom Rejonu Solecznickiego **str. 1**

■ 105. rocznica Bitwy Niemeńskiej **str. 1**

PRENUMERATA 2025

Do 19 września trwa prenumerata na październik 2025 roku.

Za 1,93 euro – miesięcznie za 23,12 euro – rocznie (indeks 0233); dla emerytów i osób niepełnosprawnych – 1,85 euro – miesięcznie za 22,18 euro – rocznie. (indeks 0322)

W KAŻDYM NUMERZE:

ROTA

DODATEK
HISTORYCZNO-PATRIOTYCZNY
DLA POLAKÓW NA LITWIE

Tradycyjne dożynki hucznie świętowano w Solecznikach

Wdzięczność za bochen razowego chleba

Dożynki to ten jedyny dzień w roku, gdy cały rejon gromadzi się razem, aby radować się obfitymi zbiorami i wspólnotą. To uroczystość, podczas której rozbrzmiewają pieśni, wirują tańce, pachnie domowym chlebem i ciastami, a serca napelniają się wdzięcznością za dary ziemi. Tu spotykają się sąsiedzi, przyjaciele i rodziny – wszyscy, którzy chcą dzielić się radością, byciem razem i wspólnie tworzyć niezapomnianą świąteczną atmosferę.

Najważniejsze jednak, że od 22 lat w rejonie solecznickim pielęgnowane są tradycje wdzięczności za bochen chleba, wspól-

(Dokończenie na str. 5)

22 września – bezpłatny transport publiczny w Wilnie

22 września obchodzony jest Międzynarodowy Dzień bez Samochodu. Tego dnia w Wilnie przejazd transportem publicznym (autobusami, trolejbusami i statkami) będzie darmowy – informuje JUDU.

(Dokończenie na str. 2)

FOT. IWONA KLIMASZEWSKA

Europoseł Tomaszewski: w PE udało się stworzyć większość dla wyrównania dopłat bezpośrednich

W dniach od 8 do 11 września w Strasburgu odbywała się sesja plenarna Parlamentu Europejskiego. Pośród wielu ważnych dla gospodarki i polityki międzynarodowej debat znalazły się między innymi: Europejski Fundusz Społeczny, Stan Unii, Ułatwienie finansowania inwestycji i reform mających na celu poprawę konkurencyjności Europy.

(Dokończenie na str. 3)

Nowy przewodniczący litewskiego Sejmu

Socjaldemokrata Juozas Olekas został 10 września wybrany na przewodniczącego Sejmu. Podczas tajnego głosowania jego kandydaturę poparło 84 posłów, 20 było przeciwko, a 23 parlamentarzystów wstrzymało się od głosu. Trzy karty do głosowania uznano za nieważne.

Olekas dotąd był pierwszym zastępcą przewodniczącego Sejmu. Jego kandydaturę na szefa parlamentu zgłosili socjaldemokraci. Kandydatura na szefa parlamentu została uzgodniona w sierpniu po podpisaniu nowej umowy koalicyjnej z partią „Świt Niemca” oraz frakcją Chłopów-Zielonych i Związku Chrześcijańskich Rodzin.

Na posiedzeniu Sejmu 11 września wybrano dwóch nowych zastępców przewodniczącego Sejmu.

Raimondas Šukys, poseł z frakcji „Świt Niemca”, został pierwszym zastępcą przewodni-

czego Sejmu. Zastępcą przewodniczącego Sejmu została też mianowana Aušrinė Norkienė z frakcji Związku Chłopów-Zielonych i Chrześcijańskich Rodzin.

Obecnie Olekas ma 7 zastępców: Raimondas Šukys, Aušrinė Norkienė, Rasa Budbergytė (Partia Socjaldemokratyczna), Orinta Leiputė (Partia Socjaldemokratyczna), Viktorija Čmilytė-

Nielsen (Ruch Liberalny), Radvilė Morkūnaitė-Mikulėnienė (Związek Ojczyzny-Litewscy Chrześcijańscy Demokraci) i Daiva Žeblienė (Partia „Świt Niemca”).

Zmiany w składzie kierownictwa Sejmu zaszły po tym, gdy została utworzona nowa koalicja rządząca.

Fot. Marlena Paszkowska

NKVC ostrzega: krąży kłamstwa o rzekomym rozmieszczeniu rakiet w Królewcu

W związku z krążącymi w mediach społecznościowych wpisami wskazującymi na rzekome rozmieszczenie przez Rosjan pocisków Iskander w Królewcu, niedaleko granicy z Polską, Narodowe Centrum Zarządzania Kryzysowego (NKVC) informuje, że są to fałszywe informacje. Według centrum, krążące nagrania są prawdopodobnie stare i pochodzą z 2018 roku.

„Krążące nagrania zostały nagrane przez międzyinstytucjonalny zespół analityków koordynowany przez NKVC. Informacje te znajdują się również na kontaktach w mediach społecznościowych działających na Litwie. Jak wspomniano, nagrania prawdopodobnie pochodzą z 2018 roku” – poinformowano.

Według centrum, w związku z trwającymi w ostatnich dniach

rosyjsko-białoruskimi ćwiczeniami wojskowymi „Zapad”, może dojść do nasilenia się przypadków różnego rodzaju prowokacji i zastraszania społeczeństwa.

„Prawdopodobnie będzie więcej tego typu prób podsycania napięcia, dlatego apelujemy do mieszkańców o weryfikację informacji w oficjalnych źródłach litewskiego wojska i służb” – podkreśliła instytucja.

Przypominamy, że 12 września rano rozpoczęły się wspólne rosyjsko-białoruskie ćwiczenia wojskowe „Zapad”. Według Sił Zbrojnych Litwy, w ćwiczeniach planuje się udział łącznie około 30 tysięcy żołnierzy. Na Białorusi spodziewanych jest do 8 tysięcy, a w Królewcu do 4 tysięcy. Celem ćwiczeń jest zademonstrowanie siły Zachodowi.

Na podst. ELTA

22 września – bezpłatny transport publiczny w Wilnie

(Dokończenie ze str. 1)

W dniach 16-22 września odbywają się w Wilnie rozmaite wydarzenia w ramach Europejskiego Tygodnia Mobilności – międzynarodowej inicjatywy, która zachęca nas do zastanowienia nad sposobem, w jaki codziennie dojeżdżamy do pracy, szkoły czy na zajęcia i in.

„Tydzień Mobilności to doskonała okazja, aby wypróbować nowe sposoby podróżowania i odkryć, że zrównoważony ruch

może być nie tylko przyjazny dla środowiska, ale także wygodny i interesujący. Chcemy, aby wилnianie poczuło, że można poruszać się inaczej, a czasem nawet szybciej i przyjemniej niż samochodem. Jazda rowerem ulicami Starego Miasta może przypominać małą przygodę, spacer do pracy może stać się krótką przerwą dla siebie, a podróż transportem publicznym – chwilą na lekturę książki lub słuchanie ulubionej muzyki. Samochód często

symbolizuje korki i parkowanie, podczas gdy zrównoważony ruch to wolność wyboru i odkrywania nowego rytmu miasta” – mówi Loreta Levulytė-Staškevičienė, szefowa JUDU.

Kulminacją tygodnia będzie Międzynarodowy Dzień bez Samochodu, przypadający 22 września. Tego dnia mieszkańcy i goście Wilna będą mogli bezpłatnie korzystać z transportu publicznego (autobusów, trolejbusów i statków) przez cały dzień.

„Rail Baltica”. Kraje bałtyckie podpisały umowę o wartości blisko 1,8 mld euro

W ramach planu budowy europejskiej linii kolejowej „Rail Baltica”, łączącej państwa bałtyckie z Polską do 2030 roku, przedstawiciele Litwy, Łotwy i Estonii podpisali umowę o elektryfikacji kolei o wartości 1,77 mld euro.

Prace elektryfikacyjne odcinka torów na Litwie będą kosztować około 818 milionów euro (bez VAT).

Komisja Europejska (KE) przyznała projektowi „Rail Baltica” dofinansowanie w wysokości około 1,6 mld euro – w lipcu kolejne 295,5 mln euro zostało przyznane w ramach europejskiego programu „Łącząc Europę” (CEF), z czego Litwa otrzymała około 95 mln euro.

Weześniej ogłoszono, że państwa bałtyckie potrzebują dodatkowych 10 mld euro na ukończenie projektu „Rail Baltica” do 2030 r., a Litwa – 4 mld euro.

W maju ministrowie transportu trzech krajów bałtyckich podpisali porozumienie, w którym zobowiązali się do wspólnego ubiegania się

o większe dodatkowe fundusze europejskie na realizację tego strategicznego projektu transportowego.

„Rail Baltica” to największy projekt infrastruktury kolejowej w historii krajów bałtyckich, który zakłada budowę zelektryfikowanej, dwutorowej linii kolejowej o europejskim standardzie, łączącej Warszawę, Kowno, Wilno, Poniewież, Rygę, Parnawę i Tallin.

Całkowita długość linii kolejowej „Rail Baltica” w krajach bałtyckich wynosi 870 kilometrów, z czego 392 km znajduje się na Litwie, 265 km na Łotwie i 213 km w Estonii.

Na podst. ELTA

Ministerstwo wydzieli 74,6 mln euro na rozwój infrastruktury rowerowej

Ministerstwo Łączności wydzieli samorządom dodatkowe 74,6 mln euro na rozwój infrastruktury rowerowej.

Jak podało ministerstwo, samorządy już mogą ubiegać się o te środki.

„174 km wygodnych i bezpiecznych ścieżek rowerowych pojawi się na całej Litwie – zarówno w regionach, jak i w dużych miastach, w niektórych miejscach infrastruktura drogowa zyska drugie życie. Samorządy z niecierpliwością oczekiwały pozytywnej decyzji, dlatego nie mam wątpliwości, że będą bardzo aktywnie korzystać z tych inwestycji” – powiedział cytowany w komunikacie minister łączności Eugenijus Sabutis.

Inwestycje są przeznaczone dla 42 samorządów w kraju. Dzięki tym funduszom będą mogły budować nowe ścieżki rowerowe i piesze oraz utrzymywać istniejącą, ale fizycznie i moralnie przestarzałą infrastrukturę rowerową.

Część środków na realizację infrastruktury rowerowej zostanie również przekazana państwowemu zarządcy dróg „Via Lietuva”.

Według danych resortu łączności, obecnie w kraju jest około 3 tys. km infrastruktury dostosowanej do ruchu rowerowego. Planuje się, że do 2035 roku sieć ścieżek rowerowych wzrośnie do 5 tys. km.

Na podst. sumin.lrv.lt

**TYGODNIK
WILEŃSZCZYZNY**

Wydanie internetowe:
www.tygodnik.lt

Zespół redakcyjny:
Jan Lewicki
Teresa Strumiło

Współpraca:
Monika Urbanowicz

Zygmunt Żdanowicz,
radny samorządu
rejonu wileńskiego

Opracowanie komputerowe:
Sławomir Subotowicz

Wydawca:
ZSA „Rejspa” Kalvins 5,
Sužany, rejon wileński
Kolegium redakcyjne

Adres do korespondencji:
LT-09318 Wilno
tel./fax 275-31-66, e-mail: rejspa@rejspa.lt

„Zadanie współfinansowane ze środków Kancelarii Senatu w ramach sprawowania opieki Senatu Rzeczypospolitej Polskiej nad Polonią i Polakami za granicą w 2025 roku”.

Europoseł Tomaszewski: w PE udało się stworzyć większość dla wyrównania dopłat bezpośrednich

(Dokończenie ze str. 1)

Dużą uwagę posłowie poświęcili przyszłości rolnictwa. Podczas głosowania nad sprawozdaniem dotyczącym wspólnej polityki rolnej po 2027 roku, w Parlamencie udało się stworzyć większość dla wyrównania dopłat bezpośrednich, co jest przełomowym wydarzeniem w podejściu do polityki rolnej. Sukces ten był możliwy dzięki złożonym dwóm poprawkom nr 9 i 10 do sprawozdania, których współautorem był europoseł Waldemar Tomaszewski. Obie poprawki kładły nacisk na to, by niezależnie od regionu rolnicy europejscy przestrzegali tych samych zasad WPR, konkurując na tym samym jednolitym rynku. Najistotniejszy był zaś zapis wzywający do zrównania płatności bezpośrednich w całej UE, aby zapewnić rolnikom we wszystkich państwach członkowskich równe wsparcie i możliwość konkurowania na sprawiedliwych warunkach, a jednocześnie wzmocnić spójność regionalną i uczciwą konkurencję. W przypadku obu poprawek głosy rozłożyły się prawie po równo i potrzebne było elektronicznie sprawdzenie wyni-

ków, czyli głosowanie przy użyciu karty elektronicznej. Okazało się, że poprawka nr 9 przeszła większością około dwudziestu głosów, natomiast poprawka nr 10 podobną większością głosów została odrzucona. Dzięki temu, że treść obu poprawek zawierała wezwanie do zrównania dopłat, korzystne dla rolników litewskich zapisy przeszły. W dalszej kolejności sprawą zajmie się Komisja Europejska.

Po bloku głosowań z oświadczeniem w sprawie dopłat w europejskim rolnictwie wystąpił poseł Waldemar Tomaszewski. Oto co lider AWPL - ZChR powiedział:

Pani Przewodnicząco, dzisiaj głosowaliśmy nad bardzo ważnym dla europejskich rolników sprawozdaniem o nazwie Przyszłość rolnictwa a wspólna polityka rolna po 2027 roku. Jako poseł do Parlamentu Europejskiego z Litwy, państwa dla którego rolnictwo stanowi bardzo ważną część gospodarki, zdecydowanie poparłem to sprawozdanie. Zwłaszcza poprawki 9 i 10, których jestem współautorem mają kluczowe znaczenie dla sprawiedliwego oraz równego traktowania i finansowania rolników poprzez dopłaty bezpośrednie bez względu

na kraj zamieszkiwania. Utrzymywanie różnych stawek dopłat w zależności od państwa to dyskryminacja rolników z nowych krajów członkowskich, szczególnie z Europy Środkowo - Wschodniej. Dopłaty bezpośrednie muszą być wyrównane. Nie ma państw lepszych i gorszych w Unii Europejskiej, nie może też być lepszych i gorszych rolników. Wszyscy oni wykonują tę samą ciężką pracę na roli i muszą być tak samo traktowani w całej Unii, bo to od nich zależy przecież bezpieczeństwo żywnościowe Europy. Litewscy rolnicy słusznie domagają się od ponad 20 lat wyrównania dopłat bezpośrednich. Dzisiejsze głosowanie, a zwłaszcza przyjęcie poprawki 9 pokazało, że w sprawie wyrównania dopłat jest większość w Parlamencie Europejskim i z tym głosem musi liczyć się Komisja Europejska opracowując nowe ramy prawne wspólnej polityki rolnej po roku 2027.

W przypadku wyrównania bezpośrednich dopłat w Unii Europejskiej, litewscy rolnicy otrzymaliby około 250 euro dopłat za hektar, podczas gdy dzisiaj otrzymują około 170 euro, co stawia Litwę na przedostatnim miejscu w Europie.

W Wilnie pochowają z honorami żołnierzy AK

23 września na Cmentarzu na Rossie odbędzie się uroczysty pochówek śp. Edwarda Borkowskiego i pięciu żołnierzy NN Armii Krajowej z oddziału por. Sergiusza Zydrama-Kościółkowskiego ps. „Fakir”.

Program uroczystości: godz. 10.00 – Msza święta w kościele pw. Świętych Apostołów Piotra i Pawła w Wilnie; godz. 11.45 – Ceremonia pochówku w kwaterze wojskowej przy Mauzoleum Matki i Serca Syna na Cmentarzu na Rossie.

Edward Borkowski urodził

się w 1922 roku w miejscowości Pawłowskie Pasieki koło Turgiel w na Litwie. Był żołnierzem oddziału Armii Krajowej dowodzonego przez Sergiusza Kościółkowskiego ps. „Fakir”. Poległ 4 lutego 1945 roku w walce z oddziałem NKWD w miejscowości Raubiszki na terenie Litwy.

Szczątki Edwarda Borkowskiego i pięciu żołnierzy nieznanych zostały odnalezione w wyniku prac poszukiwawczych prowadzonych przez IPN we wrześniu 2020 r. w Raubiszkach na Litwie.

Fot. Marlena Paszkowska

Litewska gospodarka rośnie wolniej, niż zakładano

Bank Litwy prognozuje, że produkt krajowy brutto (PKB) Litwy wzrośnie w tym roku o 0,1 punktu procentowego mniej niż prognozowano – do 2,7 proc. W przyszłym roku gospodarka powinna wzrosnąć o 3,2 proc.

Według Gediminas Šimkusa, przewodniczącego rady nadzorczej banku centralnego, decyzja

Sejmu o umożliwieniu obywatelom od 2026 roku swobodniejszego wypłacania środków z funduszy emerytalnych będzie miała największy wpływ na rosnącą konsumpcję w przyszłym roku.

Według szacunków Banku Litwy, w pierwszym etapie z funduszy emerytalnych wycofa się 20 proc. uczestników, którym wy-

płaci się około 1,13 mld euro. Zakłada się, że 90 proc. osób, które odbiorą pieniądze, to będą osoby mniej majątne, dlatego, według analityków banku centralnego, większość środków przeznaczą na kupno rzeczy i usług, a nie na inwestycje i oszczędności.

Przewiduje się, że w przyszłym roku ożywienie konsumpcji może przyspieszyć wzrost PKB o około 0,5 proc., ale byłby to efekt jednorazowy – w 2027 roku spowolniłby się on o 0,6 proc.

Szacuje się, że w latach 2025–2027 cła handlowe spowolnią rozwój gospodarczy kraju o 0,3 proc. – o 0,1 punktu procentowego więcej niż prognozowano w czerwcu.

Na podst. ELTA

Europarlament przyjął rezolucję dotyczącą zbrodni wołyńskiej i ekshumacji

Europarlament „z zadowoleniem przyjmuje trwające rozmowy między władzami polskimi i ukraińskimi, które doprowadziły do wznowienia ekshumacji szczątków polskich obywateli na terytorium Ukrainy” – takie zdanie znalazło się w rezolucji, którą w minionym tygodniu przyjął Parlament Europejski.

Za rezolucją, w której PE podsumował proces akcesyjny Ukrainy do UE, głosowało 418 europosłów. Przeciwno było 135, a 41 wstrzymało się od głosu.

– Chciałbym bardzo podziękować za poruszenie kwestii ludobójstwa na Wołyniu w tej rezolucji. Strona ukraińska musi wreszcie rozpocząć ekshumację pomordowanych – zaznaczył polityk PiS Adam Bielan.

Poprzednim razem stosunek PE do rzezi wołyńskiej nie był oczywistą sprawą. 11 lipca, w rocznicę Krwawej Niedzieli, przewodnicząca PE odrzuciła wniosek o minutę ciszy dla Polaków brutalnie zamordowanych przez ukraińskich nacjonalistów.

Na podst. Nasz Dziennik

Białoruś uwolniła 52 więźniów. Wśród nich są Litwini i Polacy

Białoruś w czwartek, 11 września, uwolniła 52 więźniów politycznych, wśród których są obywatele Litwy oraz Polski.

„Uwolniono 52 więźniów, działaczy opozycji, dziennikarzy, uczestników protestów i obcokrajowców, którzy przebywali w białoruskich więzieniach. Cieszę się, że wśród zwolnionych jest 6 obywateli Litwy” – powiedział prezydent Litwy Gitanas Nausėda na konferencji prasowej.

Szczególną radość wyraził z powodu pomyślnego uwolnienia „pani Eleny Ramanauskienė, której syn zwrócił się do mnie z prośbą o pomoc i o której uwolnienie włożyłem wiele starań”. Ramanauskienė, która pracowała jako kierownik działu marketingu w sanatorium „Białoruś” w Druskiénikach, była zatrzymana na terytorium Białorusi, oskarżona o szpiegostwo i skazana na sześć lat więzienia. W czerwcu 2024 roku poinformowały o tym białoruskie media.

Nausėda podkreślił, że prezydent USA Donald Trump dołożył wszelkich starań, aby negocjacje w sprawie uwolnienia więźniów były skuteczne. Podziękował też ministrowi spraw zagranicznych RL Kęstutisowi Budrisowi, wszystkim innym zaangażowanym w uwolnienie dyplomatów oraz przedstawicielom litewskich służb specjalnych.

Według Nausėdy, wśród ponad 50 uwolnionych osób znajdują się obywatele Wielkiej Brytanii, Łotwy, Polski, Niemiec i Francji.

Na podst. ELTA

„Vilniaus paukštynas” wznowił działalność po pożarze

W czwartek, 11 września, wybuchł pożar w zakładzie drobiarskim „Vilniaus paukštynas”, który znajduje się w podwileńskim Rudominie. Spółka poinformowała, że w piątek w nocy wznowiła już działalność.

„Dział świeżego mięsa został całkowicie wyczyszczony i zdezynfekowany. Prace wznowiono 12 września o godzinie 2.00 w nocy, po upewnieniu się, że pracować jest bezpiecznie, po uzgodnieniu działań z odpowiedzialnymi instytucjami i uzyskaniu ich zgody na kontynuację produkcji” – poinformowała spółka.

Jak podano, natychmiast po zauważeniu pożaru wezwano służby, ewakuowano pracowników, a pożar całkowicie ugaszono w ciągu około godziny.

Jeden pracownik wymagał pomocy medycznej. „Jeden pracownik, który został przewieziony do szpitala i pozostawiony na obserwacji, o ile nam wiadomo, dzisiaj ma być wypisany do domu” – poinformował „Vilniaus paukštynas”.

Na razie nie wiadomo, z jakich przyczyn doszło do pożaru.

Na podst. ELTA

NOWINY znad Solczy

Wyniki konkursu „Najpiękniejsza zagroda”
w rejonie solecznickim

Przykład i inspiracja dla sąsiadów

Od wielu lat organizowany przez samorząd rejonu solecznickiego konkurs „Najpiękniejsza zagroda” przypomina, że piękno i ład zaczynają się od każdego z nas, wyznaczając trendy w zakresie estetyki i porządku gospodarstw domowych.

Ten konkurs zachęca mieszkańców do pielęgnowania swojego otoczenia, dbania o porządek i tworzenia przytulnego, atrakcyjnego miejsca do życia. Piękne zagrody stają się przykładem dla sąsiadów, inspirują innych do podejmowania inicjatywy, a tym samym przyczyniają się do poprawy wizerunku całej wsi czy miasteczka.

Konkurs posiada też misję edukacyjną - zachęca do zainteresowania się kształtowaniem krajobrazu, tradycyjną architekturą oraz pielęgnacją roślin. Uczestnicy dzielą się doświadczeniem i poradami, a przy tym zachowują i przekazują tradycje - od ogródków kwiatowych po elementy dawnych zagród. W ten sposób pielęgnowane jest nie tylko piękno, ale także dziedzictwo kulturowe, ważne dla wspólnoty całego rejonu.

W tym konkursie naprawdę nie ma przegranych - zdjęcia wszystkich uczestników zainspirowały niejednego mieszkańca rejonu do upiększania, przebudowy i większej troski o własne otoczenie.

W dniach 8-9 lipca br. komisja oceniająca odwiedziła 25 gospodarstw wiejskich i miejskich zgłoszonych do konkursu. Po podsumowaniu wyników wyłoniono zwycięzców w kategoriach zagród wiejskich i miejskich. 14 sierpnia podczas dożynek w Solecznikach ogłoszono ich nazwiska.

Oto one:

NAJPIĘKNIEJSZA ZAGRODA MIEJSKA

I miejsce – zagroda Anny i Romualda Wasiukiewiczów (Jaszuny)

II miejsce – zagroda Margarity i Iwana Misiurów (Soleczniki)

III miejsce – zagroda Aleksandry i Rimantasa Uzdawiniś (Biała Waka)

Obfitością kwiatowych rabat i róż komisję zachwyciła zagroda Jolanty i Witolda Woronieckich z Solecznik. Otrzymali oni wyróżnienie za pielęgnację najpiękniejszych kwietników.

NAJPIĘKNIEJSZA ZAGRODA WIEJSKA

I miejsce – zagroda Siergieja Troszczenkowa (wieś Rudnia, gmina Biała Waka)

II miejsce – zagroda Justyny i Witalijusa Dowgiałów (wieś Taboryski, gmina Turgiele)

II miejsce – zagroda Ireny i Henryka Pożaryckich (wieś Janczyny, gmina Butrymańce)

III miejsce – zagroda Heleny Juchniewicz (wieś Zubiszki Wielkie, gmina Koleśniki)

DYPLOMY UZNANIA otrzymali wszyscy uczestnicy konkursu.

W rejonie solecznickim są odnawiane sale sportowe gimnazjów

Długoterminowa inwestycja

Bezpieczne i wygodne środowisko do aktywności fizycznej – to jeden z celów Samorządu Rejonu Solecznickiego w zakresie poprawy jakości kształcenia w placówkach oświatowych rejonu.

Cztery miesiące temu rozpoczęły się prace remontowe w sali gimnastycznej Gimnazjum im. L. Narbutta w Koleśnikach. Już w pierwszych dniach nowego roku szkolnego zostały one zakończone, co umożliwiło społeczności gimnazjum korzystanie z odnowionych pomieszczeń. Remont objął salę gimnastyczną oraz znajdujące się obok niej szatnie dla chłopców i dziewcząt, sanitariaty, pokój nauczycielski oraz korytarz. Przeprowadzono gruntowny remont ścian, podłóg i sufitów, wymieniono instalacje inżynieryjne, położono specjalną wykładzinę przeznaczoną do sal sportowych, zamontowano panele akustyczne na ścianach, system wentylacji oraz automatykę oświetlenia pozwalającą oszczędzać energię elektryczną. Sanitariaty zostały dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

Kolejnym etapem prac było docieplenie dachu oraz wymiana pokrycia dachowego nad częścią budynku, w której znajduje się sala gimnastyczna. Wykonany remont nie tylko poprawił estetykę pomieszczeń, lecz także stworzył lepsze warunki do prowadzenia lekcji wychowania fizycznego oraz zajęć pozalekcyjnych.

Prace remontowe sali gimnastycznej trwają również w Gimnazjum im. E. Orzeszkowej w Białej Wace. Obecnie wykonano już znaczną część robót: wyrównano ściany i sufity, zamontowano panele akustyczne, wymieniane są drzwi, a podłoga została przygotowana do położenia nowej nawierzchni sportowej, co planowane jest w najbliższych tygodniach.

Oświetlenie sali gimnastycznej zostało wymienione na energooszczędne lampy. W tym roku przeprowadzono także kosmetyczny remont korytarza prowadzącego do sali gimnastycznej, wyremontowano wyjście ewakuacyjne szkoły, zamontowano nowe schody ze stali nierdzewnej oraz uporządkowano ich otoczenie. Szatnie znajdujące się przy sali gimnastycznej zostały odnowione w 2023 r. Z tej sali korzysta również sąsiadujące Gimna-

zjum „Śilo”, dlatego projekt ma znaczenie dla obu społeczności szkolnych w Białej Wace. W czasie trwania remontu lekcje wychowania fizycznego odbywają się na wielofunkcyjnym boisku znajdującym się obok gimnazjów.

Nowe otoczenie będzie sprzyjać aktywnemu stylowi życia, rozwijaniu umiejętności pracy zespołowej oraz budowaniu wspólnoty.

Ze środków polskiego ministerstwa

i samorządu jest remontowane przedszkole w Białej Wace

Zapowiedź pozytywnych zmian

Trwające w Żłobku-Przedszkolu w Białej Wace prace remontowe wewnątrz budynku oraz porządkowanie terenu zapowiadają wiele pozytywnych zmian. Remonty są realizowane ze środków Ministerstwa Spraw Zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej oraz Samorządu Rejonu Solecznickiego.

Ze środków Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP w przedszkolu remontowana jest aula, dwie klatki schodowe z korytarzami, korytarz na pierwszym piętrze oraz trzy pomieszczenia metodyczne. Prace obejmują kompleksowy remont podłóg, sufitów i ścian, wymianę instalacji inżynieryjnych, malowanie sufitów i ścian oraz wymianę podłóg. Celem jest stworzenie przytulniejszej i wygodniejszej przestrzeni do edukacji dzieci, a także poprawa warunków pracy personelu. Takie działania wzmacniają wizerunek przedszkola i zwiększają jego konkurencyjność.

W przedszkolu została również wymieniona inżynieryjna instalacja do zbierania i odprowadzania wód deszczowych,

chroniąca budynek przed długotrwałym działaniem wilgoci oraz zmniejszająca ryzyko powstawania pęknięć, korozji i pleśni. W celu zwiększenia dostępności przedszkola zakupiono schodolaz, dzięki któremu dzieci z niepełnosprawnością ruchową będą mogły być przewożone na drugie piętro. Obsługi urządzenia została przeszkolona pracownica przedszkola. Projekt Ministerstwa Spraw Zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej „Remont Żłobka-Przedszkola w Białej Wace” realizowany jest za pośrednictwem Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” we współpracy z Samorządem Rejonu Solecznickiego. Remont sal, szatni, aneksów kuchennych i węzłów sanitarnych prowadzony był etapami – od 2022 roku co roku odnawiano po dwie grupy. Obecnie do placówki uczęszcza 85 dzieci.

Dyrektor przedszkola Ina Szczerbo podkreśla, że z powodu trwających prac remontowych konieczne było nieco inaczej zorganizować poruszanie się po budynku, jednak najważniejsze jest to, że rodzice wykazali się du-

żym zrozumieniem. – Cieszymy się my i cieszą się rodzice, wiedząc, że piękne i zadbane otoczenie nie powstaje z dnia na dzień. Wszyscy razem uzbiliśmy się w cierpliwość i już snujemy plany, jak będziemy koncertować w nowej sali – mówi.

Ze środków budżetu Samorządu Rejonu Solecznickiego prowadzone są prace remontowe infrastruktury zewnętrznej. Na terenie przedszkola zdemontowano stary chodnik przy placach zabaw i usunięto krzewy. Po rozważeniu różnych wariantów zdecydowano się przenieść go bliżej budynku i połączyć z opaską wokół obiektu. Dzięki temu udało się powiększyć strefę zieloną. Obecnie trwają również prace asfaltowe na wjeździe na teren przedszkola oraz na parkingu, co zapewni większy komfort w codziennym funkcjonowaniu. Rodzicom będzie łatwiej i wygodniej przywozić i odbierać dzieci, usprawniony zostanie także dowóz produktów żywnościowych, a otoczenie stanie się bardziej estetyczne i przyjazne.

Wdzięczność za bochen razowego chleba

(Dokończenie ze str. 1)

nej modlitwy i miłości do ziemi, a wraz z nimi przekazywane jest doświadczenie przodków, z troską zachowywane są tradycyjne tańce i pieśni, umacniana jest wspólnotowość i pogłębiane więzi mieszkańców wsi, kształtowana pracowitość.

Tradycyjne dożynki przyciągnęły do Solecznik nie tylko tłumy mieszkańców rejonu, lecz także gości. Cieszyć się jesiennymi zbiorami przybyły delegacje partnerów samorządu rejonu solecznickiego z zagranicy oraz dostojni goście z Litwy. Obok mera rejonu solecznickiego miejsca na widowni zajęli europoseł Waldemar Tomaszewski, poseł Jarosław Narkiewicz, posłanka Rita Tamašunienė, chargé d'affaires Ambasady Rzeczypospolitej Polskiej w Wilnie Grzegorz Marek Poznański oraz Konsul Generalny Dariusz Wiśniewski, senatorowie i posłowie Rzeczypospolitej Polskiej, wicemerowie rejonu solecznickiego Józef Rybak i Waldemar Śliżewski, dyrektor administracji samorządu Grzegorz Jurgo.

Uroczystą Mszę św. koncelebrowali proboszcz parafii św. Apostoła Piotra w Solecznikach ks. Stanisław Maciukiewicz oraz wikariusz ks. Mirosław Jan Domański. Duchowni dziękowali Bogu za owoce ziemi, dary natury i ludzi, bez których pracy nie pojawiłby się na stole bochenek chleba. Proszono również Matkę Bożą o błogosławieństwo dla rodzin i całej wspólnoty rejonu, aby pozostała zjednoczona, pracowita i pełna wzajemnego szacunku.

Po nabożeństwie tuż obok sceny rozpoczęła się „droga ziarna”. I to nie było jaka! Młodzież i dzieci z zespołów artystycznych „Solczanie”, „Solczanka”, „Turgielanka”, „Gromada” i „Znad Mereczanki” zaprezentowały tradycyjny cykl roczny – siew, wzrost łanów, zbiór plonów i dożynki. Bez tych prac zboża uprawiane na naszych polach nie mogłyby zapewnić dobrobytu i pomyślności.

Do zgromadzonej publiczności i gości święta zwrócił się mer rejonu solecznickiego Zdzisław Palewicz, podkreślając, że dożynki,

to stara tradycja łącząca pokolenia, a rolnictwo jest podstawą rejonu – emocjonalną, kulturową i gospodarczą. Według niego, w rolnictwie najważniejsi są jednak ludzie, którzy codzienną pracą sprawiają, że każde ziarno, owoc czy warzywo wydają obfity plon.

– Dożynki w Solecznikach mają szczególne znaczenie. Przede wszystkim jest to nasze podziękowanie Bogu i wszystkim rolnikom za ich ciężką pracę. Jednocześnie to święto jest miejscem spotkań sąsiadów, krewnych i przyjaciół. Soleczniki łączą! I niech tak pozostanie. Gospodarze tej ziemi starają się z pełną odpowiedzialnością rzetelnie pracować na ojczystej ziemi, aby nasz krajobraz wyglądał pięknie. Nasze pola są pieczołowicie pielęgnowane przez odpowiedzialnych gospodarzy, co świadczy o niezwykłej gospodarności i miłości do pracy. Święto plonów ogłaszam za otwarte, wszystkich zapraszam, by czuli się jak w domu i wspólnie spędzili czas – powiedział mer rejonu solecznickiego Zdzisław Palewicz.

Posel do Parlamentu Europejskiego Waldemar Tomaszewski pogratulował świetnej organizacji dożynek. Jako prezes Związku Polaków na Litwie wyraził zadowolenie, że głównymi organizatorami imprezy dożynkowej są osoby, działające w Solecznickim Oddziale Rejonowym ZPL. Podkreślił też wagę pielęgnowania tradycji i to, że świętowanie dożynek rozpoczyna się od podziękowania Bogu podczas Mszy Świętej. Wyraził wdzięczność i podziękowania rolnikom Ziemi Solecznickiej za całoroczny trud, uzyskane plony i troskę o ziemię ojczystą.

Posłowie Rita Tamašunienė i Jarosław Narkiewicz zaakcentowali, że dożynki w Solecznikach to jedno z najpiękniejszych świąt Wileńszczyzny i przypomnieli o ich znaczeniu w życiu rolników. Według nich, każdy kłos jest ważny, a wszystkie razem tworzą obfite pole.

Proboszcz Stanisław Maciukiewicz poświęcił dożynkowe wieńce gmin, a na gminnych stoiskach rozpoczął się tradycyjny gwar. Ważnym momentem było

ogłoszenie wyników konkursu „Gospodarstwo Roku” i uhonorowanie najlepszych rolników rejonu.

Koncert rozpoczął zespół pie-

śni i tańca „Soleczanie”. Na scenie nie zabrakło tradycyjnych strojów, ludowych instrumentów, harmonii głosów, żywego kontaktu z publicznością i kunsztownej choreografii, doskonale oddającej kulturę naszego regionu.

Po ich występie publiczność przeniosła się w świat muzyki orkiestrowej. Scenę „przejęła” orkiestra dęta wraz z grupą taneczną Szkoły Sztuk im. S. Moniuszki w Solecznikach. Intensywne brzmienia, energia, potężne tony i żywiołowe tańce wywołały prawdziwe poruszenie wśród słuchaczy.

Tymczasem obok sceny już czekały najmłodsze gwiazdy – wychowankowie solecznickich żłobków – przedszkoli „Vyturėlis” i „Pasaka”. Ich pełne uroku tańce ludowe wywołały na twarzach publiczności szczere, radosne uśmiechy. Po występie „solecznickich gwiazd” wręczono nagrody laureatom i uczestnikom konkursu „Najpiękniejsza zagroda”.

„Piosenka jest dobra na wszystko” – taki obrazek zaprezentował zespół „Żywioły Mazowsza”. Na scenie usłyszeliśmy znane i lubiane utwory, które w mistrzowski i niepowtarzalny sposób opisują otaczającą nas rzeczywistość. Brzmiały m.in. „Jezioro szczęścia”, „Dwa serduszka, cztery oczy”, „Dumka na dwa serca”, „Ogrzej mnie”, „Lubię wracać tam, gdzie byłem już” oraz wiele innych piosenek.

Każda z trzynastu gmin rejonu solecznickiego przygotowała własną zagrodę, a ich różnorodność i gościnność ponownie zachwyciły uczestników dożynek. Tradycja

żynek. Centrum Kultury w Solecznikach przygotowało bogaty program warsztatów, które pozwoliły przenieść się w świat dawnych tradycji i zapomnianych

umiejętności. Uczestnicy mogli spróbować swoich sił w pieczeniu sękacza, wiązaniu słomy, rzeźbieniu w drewnie, kiszzeniu kapusty, ubijaniu masła, wiązaniu cebuli czy prasowaniu odzieży starymi rękoźmielami i misternych dekoracji. Każda zagroda było jak mała opowieść o smaku, gościnności i dziedzictwie naszego regionu.

Podziękowania dla starostów za wspaniałe zagrody – to tradycja dożynek i jego nieodłączna część. Na scenę weszło dwunastu starostów, którzy zadbałi o przygotowanie święta plonów tak, aby każdy gość był pozytywnie zaskoczony.

Ważnym momentem były także podziękowania za wieńce dożynkowe. W tym roku I miejsce w konkursie „Najpiękniejszy wieńiec dożynkowy” zajęły starostwa w Białej Wacie i Solecznikach, II miejsce – Gierwiszki i Turgiele, III miejsce – Dziewieniszki i Butrymańce. Gratulujemy i dziękujemy wszystkim plecionkarkom wieńców.

„Perfekt” – to legendarna grupa w historii polskiego rocka, która obecnie kontynuuje swoją karierę muzyczną z wokalistą Łukaszem Drapałą. W rockowe brzmienia aktywnie włączyła się publiczność, śpiewając wraz z artystami znane przeboje.

„Joy” – zespół disco z lat 80. z Austrii rozpalil prawdziwy ogień na scenie! Fani zgromadzeni w Solecznikach śpiewali razem z wykonawcami takie hity jak „Touch by Touch”, „Valerie”, „Hello” i wiele innych, które przeniosły widzów w czasy młodzieżowych dyskotek.

„Czy może tak być?” Zgromadzony przy scenie tłum chyba najbardziej czekał właśnie na te słowa piosenki. Mogło! Bo Justinas Jarutis podarował emocjonalny koncert o miłości i sensie życia. Nastrój jego utworów udzielił się publiczności, która nagrodziła artystę gorącymi oklaskami. Ileż magii było w chwili, gdy wszyscy razem śpiewali o sierpniowej miłości!

Edukacje stanowiły kolejną, niezwykle barwną część do-

żynek. Uczestnicy mogli spróbować swoich sił w pieczeniu sękacza, wiązaniu słomy, rzeźbieniu w drewnie, kiszzeniu kapusty, ubijaniu masła, wiązaniu cebuli czy prasowaniu odzieży starymi rękoźmielami i misternych dekoracji. Każda zagroda było jak mała opowieść o smaku, gościnności i dziedzictwie naszego regionu.

Goście mogli wziąć udział w zajęciach z linorytu, wyrobów skórzanych, tkactwa, zielarstwa czy w tworzeniu tradycyjnych lalek. Swoją atrakcję przygotował również Dziewieniski Historyczny Park Regionalny, organizując warsztaty „Kukutis – uhonorowany gaduła”, które szczególnie przypadły do gustu najmłodszym.

Było to nie tylko spotkanie z tradycją, ale także zmysłowa podróż – zapach świeżo pieczonego ciasta, szelest słomy, dotyk lnianych nici i aromat ziół sprawiły, że edukacje stały się jednym z najbardziej magicznych punktów programu, łączącym pokolenia i przypominającym, że dziedzictwo kulturowe żyje tak długo, jak długo je pielęgnowujemy.

Na dożynkowym jarmarku nie brakowało kupujących – stoły uginęły się od domowego chleba i kwasu chlebowego, słoniny, ciast i słodkości. Można tu było znaleźć także sadzonki, kosze i drewniane tacki, rękawiczki, biżuterię, przyprawy i niezliczone drobiazgi, które kusily oko i serce. Każdy mógł odnaleźć coś dla siebie – od smaków dzieciństwa po małe pamiątki codzienności.

W trakcie dożynek działało również wesołe miasteczko, gdzie emocje sięgały zenitu. Bawiły się tam dzieci, młodzież i dorośli – bo przecież radość wspólnej zabawy nie zna wieku.

Najpiękniejsze chwile dożynek zostały uwiecznione na niezliczonych zdjęciach i nagraniach, które jeszcze długo będą przywoływać wspomnienia zapachów, smaków i uśmiechów.

salcininkai.lt

Fot. salcininkai.lt,
Jerzy Karpowicz

Rejonowe dożynki przy dworze w Białej Wace

Dożynki rejonu wileńskiego już za nami. Tym razem odbyły się one na terenie gminy pogirskiej – przy dworze w Białej Wace. Symbolicznie, że pierwsze święto plonów samorządu podstołecznego zorganizowano właśnie w tej gminie w 1996 roku.

Uroczystości rozpoczęły się od Mszy św. w kościele pw. Nawrócenia św. Pawła Apostoła w Wojdatkach. Podczas wspólnej modlitwy dziękowano za tegoroczne plony, pracę rolników i proszono o błogosławieństwo na kolejny rok.

Po nabożeństwie spod kościoła ruszył barwny korowód dożynekowy. Ustawili się w nim delegacje gminne oraz goście święta. Wszyscy wesoło ruszyli na plac

przygotowania pięknego święta plonów.

„Sami niewiele możemy zdziałać w porównaniu z tym, co

ły liczne delegacje miast i gmin partnerskich z Polski, Niemiec i Mołdawii.

Podziękowania i nagrody

Tradycyjnie na dożynkach podziękowano miejscowym rolnikom. Mer wspólnie z wicemer Danutą Narbut i kierownikiem wydziału rolnego Ruslanem Naruńcem wręczył podziękowania i nagrody pieniężne dla wyróżnionych rolników w każdej gminie. Zostali nagrodzeni: Stanisław Michalkiewicz (Awizienie) Vlasdas Šteina (Bezdan), Jan Komar (Bujwidze), Jonas Bernotas (Dukszty), Witold Jurewicz (Czarny Bór), Jerzy Gwozdowicz (Kowalczyki), Olga Maszaro (Ławaryszki), Zbigniew Kamiński (Mejszagoła), Mirosław Barkowski (Mariampole), Jarosław Hajdukiewicz (Miedniki), Rajmund Awdiej (Mickuny), Nikołoz Azatow (Niemenczyn), Marian Dejnarowicz (Niemież), Edgaras Kuliešius (Podbrzezie), Bożena Łazowska (Pogiry), Andrzej Rakowski (Rzesza), Tomas Ručinskas (Rudomino), Jarosław Romanowski (Rukojnie), Tadeusz Wojciechowski (Suderwa), Artur Paszun (Sużany), Edward Piekarski (Szaterniki), Ina Grecka (Zujuny), Marian Rynkiewicz (miasto Niemenczyn).

Gościnne stoiska i muzyka na każdy gust

Zgodnie z tradycją każda gmina, a w rejonie wileńskim jest ich 23, przygotowała stoisko dożynekowe. Każde było pomysłowe, barwne, bogate i gościnne. Nie mogło też zabraknąć kiermaszu

z lokalnymi produktami i rękodziełem oraz zajęć dla całej rodziny. Organizatorzy zadbał również o poczęstunek, który serwowała kuchnia polowa.

Dożynki to również śpiew, tańce i wesoła zabawa. Na scenie przy dworze białowackim wystąpiły kapela i zespoły z Wileńszczyzny – „Jawor”, „Perła”, „Rudomianka”, „Vox cordis”, „Mejszagołanki”, „Przyjaźń” i Kapela Kawalerów Podwileńskich. Gościnnie wystąpił zespół tańca ludowego „JOK” z Mołdawii.

Na uczestników dożynek

zabytkowego miejsca. Dwór, który przez długi czas pozostawał opuszczony, w tym roku został przekazany Samorządowi Rejonu Wileńskiego. Ten zabytkowy obiekt ma być odnowiony i będzie służył potrzebom lokalnej społeczności, świadcząc o żywej i tętniącej życiem kulturze Wileńszczyzny.

Pierwsze dożynki w Wojdatkach

Dożynki rejonu wileńskiego zostały zapoczątkowane przed 29 laty – w 1996 roku. Kil-

czekał też program wieczorowy z gwiazdami. Wystąpiła grupa „Boys” – jeden z najbardziej rozpoznawalnych zespołów disco polo w Polsce oraz znana litewska piosenkarka Džordana Butkutė. Zwieńczeniem święta był pokaz laserowy.

Zabytkowe miejsce

Święto dożynekowe przy dworze w Białej Wace stało się również symbolem odrodzenia tego

ka razy nie odbyły się z przyczyn obiektywnych, m.in. z powodu pandemii koronawirusa. Tegoroczne rejonowe święto plonów nawiązało do symboli pierwszych dożynek, zorganizowanych w Wojdatkach przez ówczesną mer Leokadię Poczykowską. Od 2005 do 2023 roku gospodarzem dożynek była mer Maria Reksć.

Fot. Waldemar Dowejki, Marian Dźwinel, vrsa.lt

przed dworem w Białej Wace, gdzie odbyła się dalsza część obchodów.

Dzielenie się chlebem

„Plon to wynik ciężkiej pracy, cierpliwości i miłości naszych mieszkańców do ziemi. Dlatego dziś przede wszystkim dziękujemy rolnikom, sadownikom, ogrodnikom i oczywiście Bogu”

– powiedział mer rejonu wileńskiego Robert Duchniewicz.

Starosta gminy Pogiry Agata Toloczko przekazała na ręce mera chleb, upieczony z tegorocznego ziarna. Zgodnie z dożynekową tradycją chlebem tym podzielono się z mieszkańcami oraz przybyłymi gośćmi.

Wicemer rejonu wileńskiego Edyta Tamošiūnaitė, która czuwała również nad organizacją dożynek, podziękowała wszystkim, którzy zaangażowali się do

możemy osiągnąć razem. W imieniu własnym i wszystkich obecnych pragnę podziękować za miłą ciężką pracę włożoną w przygotowanie tego wyjątkowego, tradycyjnego święta. Wszyscy ci ludzie bardzo się starali, aby zorganizować wydarzenie, które zapadnie w pamięć na długie lata” – mówiła wicemer Tamošiūnaitė.

Dobra wiadomość dla rolników

Obecny na dożynkach prezes Związku Polaków na Litwie, poseł do Parlamentu Europejskiego Waldemar Tomaszewski podziękował organizatorom dożynek za przygotowanie tak pięknego święta. A dla rolników przekazał dobrą wiadomość z Parlamentu Europejskiego. Otóż 10 września, podczas głosowania nad sprawozdaniem dotyczącym wspólnej polityki rolnej po 2027 roku, w europarlamencie udało się stworzyć większość dla wyrównania dopłat bezpośrednich, co jest przełomowym wydarzeniem w podejściu do polityki rolnej. Sukces ten był możliwy dzięki złożonym dwóm poprawkom nr 9 i 10 do sprawozdania, których współautorem był europoseł Waldemar Tomaszewski.

Na święto plonów do Białej Waki przybyli też posłowie Rita Tamašunienė, Czesław Olszewski i Jarosław Narkiewicz, aby wspólnie z mieszkańcami rejonu wileńskiego radować się tegorocznymi zbiorami i wspólnotą.

Dożynki miały też wymiar międzynarodowy – uczestniczy-

W stolicy

Miasto wzmacnia pomoc bliskim osób, które popełniły samobójstwo

Każde samobójstwo pozostawia głęboki ślad – ludzi, którzy stracili kogoś bliskiego, często sami okazują się w grupie ryzyka. Osoby przeżywające stratę często borykają się ze złożonym procesem żałoby, któremu towarzyszy poczucie winy bądź wstydu, nie zawsze jednak wiedzą, gdzie szukać pomocy lub jak o tym rozmawiać.

Na ten temat podczas zorganizowanej w Wileńskim Biurze Zdrowia Publicznego „Vilnius sveikiau” konferencji pt. „Pomoc bliskim osób, które popełniły samobójstwo, ważnym elementem zapobiegania samobójstwom” dyskutowali psychologowie, suicydologodzy i eksperci ds. zapobiegania samobójstwom.

„W 2024 roku na Litwie popełniło samobójstwo 566 osób, co stanowi 19,6 przypadku na 100 tysięcy mieszkańców. Chociaż wskaźnik ten jest nadal wysoki, w ciągu dziesięciu lat osiągnęliśmy znaczącą zmianę – liczba samobójstw spadła prawie o połowę. W Wilnie tendencja ta jest również widoczna – od 2015 roku, kiedy to miasto podpisało memorandum w sprawie zapobiegania samobójstwom i rozpoczęło ukierunkowane działania w tym zakresie, liczba samobójstw systematycznie spadała. W 2024 roku wskaźnik ten w Wilnie wynosił 11,4 przypadku na 100 tysięcy mieszkańców – powiedziała koordynatorka al-

gorytmu zapobiegania samobójstwom w Samorządzie m. Wilna Goda Nausėdaitė.

Jak podkreśla, zmiany statystyczne pokazują nie tylko spadek liczby samobójstw, ale też nowe tendencje – wzrosła liczba prób samobójczych. Najwięcej samobójstw popełniają mężczyźni.

Psycholog i suicydolog Paulius Skruibis zaznaczył, że po stracie bliskiej osoby w wyniku samobójstwa ludzie często odczuwają głęboki smutek, ból i tęsknotę. Jego zdaniem, różne tradycje kulturowe, rytuały i wsparcie bliskich pomagają przezwyciężyć stratę, jednak w przypadku samobójstwa żałoba często staje się skomplikowana i może jej towarzyszyć trauma psychiczna. Po stracie bliskiej osoby szczególnie ważna jest profesjonalna pomoc.

W Wilnie grupy wsparcia dla bliskich osób, które popełniły samobójstwo, nadal nie są zbyt popularne. Większości ludzi trudno jest zrobić pierwszy krok i zapisać się do grupy, jednak takie grupy są bardzo cenne. W grupach wzajemnej pomocy spotykają się osoby, które doświadczyły podobnych sytuacji, dzięki czemu powstaje przestrzeń, w której można uzyskać wsparcie, podzielić się swoimi doświadczeniami i poczuć się zrozumianym. Samo pojęcie „bliscy” jest znacznie szersze, niż się często wydaje: do grup wzajemnej pomocy mogą przychodzić

nie tylko członkowie rodziny, ale też bliscy przyjaciele czy koledzy, którzy stracili kogoś bliskiego w wyniku samobójstwa. Przeprowadzona latem 2025 roku wśród mieszkańców ankieta wykazała, że większość osób czuje się gotowa do wsparcia bliskiej osoby w sytuacji kryzysowej – aż 60 proc. respondentów porozmawiałoby z bliską osobą, a połowa zaproponowałaby jej skorzystanie z pomocy specjalisty. Jednocześnie mniej więcej jedna na siedem osób nie wiedziałaby, jak właściwie zareagować. Ważne jest, by pamiętać, że szukanie pomocy nie jest oznaką słabości – to odpowiedzialny krok, który może uratować życie. Wsparcie bliskich, profesjonalna pomoc i grupy wzajemnego wsparcia tworzą sieć, która pomaga przetrwać najtrudniejsze okresy i znaleźć wyjście z kryzysu. Niestety, dane z ankiety przeprowadzonej w 2025 r. pokazują, że jedna trzecia mieszkańców Wilna twierdzi, że tylko czasami ma z kim porozmawiać, a czasami nie ma z kim porozmawiać, gdy doświadcza trudnych uczuć, takich jak niepokój, smutek, bezradność. Mieszkańcy Wilna, którzy potrzebują informacji na temat możliwości uzyskania pomocy w przypadku kryzysu samobójczego, zapraszani są do kontaktu z koordynatorką algorytmu zapobiegania samobójstwom Godą Nausėdaitė pod numerem telefonu +370 649 28700.

Rozpoczęła się budowa nowego mostu

W Wilnie rozpoczęto prace przy budowie nowego mostu dla pieszych i rowerzystów, który połączy ulice A. Goštauto i Upės. Samorząd m. Wilna i budowniczowie mostu informują mieszkańców o tymczasowych zmianach w ruchu pieszym i rowerowym oraz zwracają uwagę na jeszcze jedną cechę szczególną tego mostu.

Na nabrzeżu Wilii przy ul. A. Goštauto ogrodzono już teren budowy mostu, postawiono znaki informacyjne i wykonano inne prace przygotowawcze. Na terenie budowy pracują już maszyny budowlane i pracownicy realizującej projekt firmy „Tilsta”. Dyrektor techniczny tej firmy, która ma na swoim koncie większość mostów, wiadukto-ów i tuneli w Wilnie (m. in. mosty Króla Mendoga, Geležinio Vilko, Žyrmuński, Valakampių i inne), Tadas Daškevičius zwraca uwagę na jeszcze jeden fakt – będzie to pierwszy w Wilnie nowoczesny most o konstrukcji drewnianej.

Nowy most dla pieszych i rowerzystów nie tylko poprawi możliwości komunikacyjne, stanie się też nowym miejscem spotkań mieszkańców miasta. Będzie on ważnym połączeniem miejskim, dzięki któremu jeszcze więcej mieszkańców będzie mogło poruszać się po Wilnie bez samochodów – most ten odegra więc swoją rolę w zmniejszeniu korków samochodowych.

Most będzie mierzył około 112 metrów długości i około 14 metrów szerokości, co zapewni wygodny ruch pieszych i rowerzystów. Największe elementy konstrukcji – belki – będą miały 47,1 m długości, a ich waga wyniesie około 9 ton.

Obecnie nowy most nieoficjalnie nazywany jest mostem Alberta, władze miasta podkreślają jednak, że decyzja o nazwie mostu nie została jeszcze podjęta. Zakończenie budowy mostu planowane jest na koniec 2026 roku.

Skwer Tysiąclecia

W Wilnie wkrótce realizowany będzie duży projekt zagospodarowania przestrzeni publicznej: w dzielnicy Nowy Świat przy ulicach Tūkstantmečio i S. Dariaus ir S. Girėno na obszarze 1,2 ha powstanie skwer Tysiąclecia (Tūkstantmečio), który ukaże niewykorzystany potencjał tego miejsca.

Po wygraniu przetargu publicznego spółka „Eika Construction” będzie musiała do 2027 r. przeprowadzić prace związane z uporządkowaniem i renowacją terenu. Obecnie teren ten porastają zarośla, a mieszkańcy uprawiają na nim ogródki i przechowują narzędzia pracy. Po uporządkowaniu skweru tradycja uprawiania ogrodów będzie kontynuowana – w projekcie przewidziano pozostawienie miejsca na ogrody społecznościowe, z których będą mogli korzystać lokalni mieszkańcy. Znajdzie się tu również promenada, ścieżki, miejsca do spokojnego wypoczynku oraz strefa aktywnego spędzania wolnego czasu z urządzeniami sportowymi.

Przyszłe ścieżki, rampy, schody i strefy odpoczynku w skwerze Tysiąclecia zostały zaprojektowane z uwzględnieniem istniejących już tu strumieni ruchu – na przykład przyszłe wejścia i ścieżki będą znajdować się w miejscu obecnych ścieżek. Ze względu na wyraźne ukształtowanie terenu nie wszędzie uda się wytyczyć ścieżki przystosowane dla osób niepełnosprawnych fizycznie. Jednak główny punkt widokowy skweru Tysiąclecia będzie dla nich dostępny dzięki specjalnie wytyczonej ścieżce bez barier.

Po uporządkowaniu i oczyszczeniu intensywnie porośniętego obecnie roślinnością terenu w miejscu tym powstaną strefy funkcjonalne rozmieszczone obecnie na zboczu. W górnej części zbocza wybudowana zostanie ścieżka spacerowa z urządzeniami rekreacyjnymi i zabawowymi, poniżej utworzone zostaną ścieżki spacerowe i do spokojnego wypoczynku oraz ścieżki widokowe z placami, na trzecim poziomie natomiast powstanie przestrzeń ogrodowa przeznaczona na potrzeby lokalnej społeczności.

Mieszkańcy proszeni są o zebranie płonów i zabranie swego sprzętu z tego terenu do 1 października. Będą mieli możliwość przechowywania swoich narzędzi w zbudowanej tu obok ogrodów altanie z pergolą i pomieszczeniem gospodarczym. Obok niej planowane jest zainstalowanie hydrantu ułatwiającego podlewanie ogrodów.

Po zakończeniu projektu alejki w skwerze Tysiąclecia będą oświetlone, pojawią się w nich nowe ławki i miejsca do odpoczynku. Bezpieczeństwo odwiedzającym zapewni zintegrowany system monitoringu wizyjnego na całym skwerze. Oprócz zaplanowanych tu altanek, punktów widokowych, placów zabaw i terenów rekreacyjnych, ścianek oporowych, ścieżek edukacyjnych i stalowych schodów, odnowione zostaną również sieci telekomunikacyjne, elektryczne, oświetlenie uliczne, wodociągi i kanalizacja.

Główne założenie projektu – łączyć, nie dzielić

Otoczenie dworca kolejowego w Wilnie zmieni się nie do poznania – stołeczny samorząd podpisał umowę o prace projektowe ze światowej sławy biurem „Zaha Hadid Architects”. Architekci zobowiązali się zaprojektować otoczenie dworca kolejowego w Wilnie, przestrzeń publiczną i terminal komunikacji miejskiej. Projektem będzie zarządzać spółka „Vilniaus vystymo kompanija” – w założeniu z nowej przestrzeni mieszkańcy Wilna i goście miasta będą mogli korzystać w III kwartale 2029 roku.

Według głównej architektki Wilna Laury Kairienė, dworzec kolejowa w stolicy od wielu lat jest jedną z najbardziej krytykowanych przestrzeni w mieście – składa się na to intensywny ruch transportowy, niewygodny przepływ pasażerów, chaotyczna infrastruktura i problemy społeczne, a także wynikające z tego poczucie braku bezpieczeństwa.

Umowa o prace projektowe została podpisana po wygraniu przez „Zaha Hadid Architects”

(oficjalna nazwa „Zaha Hadid Limited”) otwartego konkursu architektonicznego i zakończeniu negocjacji. Biuro zgłosiło do konkursu koncepcję o nazwie kodowej „Green Connect”. Idea wyróżniała się jasną strukturą urbanistyczną, zintegrowanym zielonym krajobrazem i architekturą, która harmonijnie wpisuje się w kontekst historyczny.

Główną intencją projektu jest łączenie, a nie dzielenie: stworzenie nowych połączeń między dzielnicami Nowy Świat (Naujininkai), Starówka i Nowe Miasto (Naujamiestis) poprzez spójną i funkcjonalną tkankę miejską, wygodną dla pasażerów i atrakcyjną dla mieszkańców. Na terenie placu dworcowego dużą wagę przywiązuje się do zrównoważonego rozwoju – projektanci zaplanowali wykorzystanie drewna, zaproponowali estetykę zielonych przestrzeni miejskich.

W zachodniej części placu planowane jest utworzenie terminalu komunikacji miejskiej, który zostanie umieszczony pod sztucznym wzgórzem w formie sztucz-

nego zielonego amfiteatru, który stanie się miejscem wypoczynku i spotkań, we wnętrzu zaś „wzgórza” zostanie zaprojektowana kasa autobusów międzymiastowych oraz terminal komunikacji miejskiej. W miejscu zaś obecnej międzymiastowej stacji autobusowej w późniejszym okresie realizowane będą nowe projekty budowlane.

Podczas rozmów z autorami idei zadanie projektowe zostało dopracowane. Po pierwsze, uwzględniając zmienione wymagania prawne, przewidziano budowę schronu publicznego, który jednocześnie będzie tunelem łączącym podziemną część dworca kolejowego z terminalem komunikacji miejskiej.

Rozwiązanie zapewni pasażerom możliwość wygodnego i szybkiego przemieszczania się po terenie oraz pomoże zapewnić bezpieczeństwo w przypadku ewentualnych zagrożeń wojskowych. W schronie będzie mogło się zmieścić średnio 1 400 osób. Wartość umowy projektowej – 4,05 mln euro bez VAT.

Prognoza pogody na tydzień

Czwartek 18 września	Piątek 19 września	Sobota 20 września	Niedziela 21 września	Poniedziałek 22 września	Wtorek 23 września	Środa 24 września
16°C	17°C	20°C	22°C	19°C	17°C	16°C
11°C	14°C	12°C	15°C	14°C	11°C	10°C
Księżyc:						
IX 14		IX 21		IX 30		X 07
OSTATNIA KWADRA		NÓW		1 KWADRA		PEŁNIA

KALENDARZ CODZIENNY

Czwartek, 18 września
Wspomnienie św. Stanisława Kostki – patrona Polski
Słońce: wsch. – 6.57, zach. – 19.27
Długość dnia – 12 godz. 30 min.
Ariadny, Ireny, Irminy, Stanisława

Piątek, 19 września
Matki Bożej z La Salette
Światowy Dzień Kierownika
Słońce: wsch. – 6.59, zach. – 19.24
Długość dnia – 12 godz. 25 min.
Alfonsa, Emilii, Józefa, Marty

Sobota, 20 września
Światowy Dzień Dawcy Szpiku
Słońce: wsch. – 7.00, zach. – 19.22
Długość dnia – 12 godz. 21 min.
Agnieszki, Andrzeja, Eustachego, Fausta, Filipa, Franciszka, Tomasza

Niedziela, 21 września
Międzynarodowy Dzień Pokoju
Światowy Dzień Choroby

Alzheimera
Słońce: wsch. – 7.02, zach. – 19.19
Długość dnia – 12 godz. 17 min.
Hipolita, Marka, Mateusza, Miry

Poniedziałek, 22 września
Światowy Dzień bez Samochodu
Słońce: wsch. – 7.04, zach. – 19.17
Długość dnia – 12 godz. 16 min.
Ignacego, Innocentego, Kandyda, Maurycego, Tomasza, Wiktora

Wtorek, 23 września
Dzień Zagłady Żydów Litwy
Słońce: wsch. – 7.06, zach. – 19.17
Długość dnia – 12 godz. 08 min.
Bogusława, Elżbiety, Linusa, Marii, Piotra, Tekli, Zachariasza

Środa, 24 września
Słońce: wsch. – 7.07, zach. – 19.15
Długość dnia – 12 godz. 07 min.
Antoniego, Gerarda, Hermana, Jaromira, Pacyfika, Tomira

18 WRZEŚNIA

1822 – urodził się we w. Saria (ob. Białoruś) Ignacy Dominik Łopaciński, ziemianin, po śmierci żony wybudował w Sarii kościół, podczas Powstania Styczniowego członek Wydziału Zarządzającego Prowincjami Litwy (zm. 1882).

1932 – urodził się w Pińsku (ob. Białoruś) Zdzisław Romanowski, pisarz (*Porwane życie, Cień jaskółki*).

19 WRZEŚNIA

1922 – w Wilnie uroczyste odsłonięto pomnik Stanisława Moniuszki dłuta B. Bażukiewicza. – wznowiła swą działalność opera wileńska wystawiając *Halkę*.

20 WRZEŚNIA

1792 – wojska rewolucyjnej Francji pokonały wojska austriacko-pruskie w bitwie pod Valmy. Jedna z przełomowych bitew w dziejach świata – pierwsza bitwa, w której zwyciężyła zasada *levée en masse* (pobór powszechny).

1942 – zostały utworzone Narodowe Siły Zbrojne (NSZ) obozu narodowego, komendant główny płk Ignacy Osiewicz, „Czesław”.

21 WRZEŚNIA

1622 – urodził się Stanisław Solski, jezuita, matematyk, architekt (*Architekt Polski*), zajmował się też poetyką i retoryką (zm. 1701).

1872 – urodził się Edward Franciszek Mateusz Okuń, malarz i ilustrator tworzący w stylu secesji (*Chimera, Legenda*) (zm. 1945).

1942 – urodził się Donatas Katkus, altysta, dyrygent, w 1995 założyciel i kierownik orkiestry kameralnej św. Krzysztofa.

22 WRZEŚNIA

1792 – została zniesiona monarchia i ustanowiona I Republika Francuska; data początkowa kalendarza rewolucyjnego (z 1793).

1997 – TVP rozpoczęła emisję telenoweli *Klan*, najdłużej emitowanego serialu; od 5 IX 2022 – 26. seria.

23 WRZEŚNIA

1942 – koło m. Mga pod Leningradem poraz pierwszy zostały użyte w boju 4 niemieckie ciężkie czołgi Tygrysy (Panzerkampfwagen VI Tiger).

– dom przy placu 9 Stycznia w Stalingradzie został obsadzony przez grupę żołnierzy (Dom Pawłowa); pozostał w ich rękach mimo codziennych ataków Niemców.

1952 – zmarła Stanisława Maria Pietraszkiewiczówna, znana wileńska nauczycielka (ur. 1884).

24 WRZEŚNIA

622 – Mahomet opuścił Mekkę i udał się do Jatribu (ob. Medyna); zakończyła się hidżra.

1262 – w bitwie nad Sinymi Wodami (k. Targowicy, ob. Ukraina) wojsko litewskie księcia Olgierda pokonało wojska Złotej Ordy; Kijów został przyłączony do WKL.

1572 – został stracony przez Hiszpanów Tupac Amur, 19., ostatni król Inków (Sapa Inca) (ur. 1545).

Wł. P.

** OSTATNIA STRONA ** OSTATNIA STRONA **

Polska kinematografia w centrum Expo 2025.
Sukces nowej superprodukcji

Polska superprodukcja „Chopin, Chopin!” została wybrana na film pokazowy oficjalnej uroczystości zamknięcia Expo 2025 w Osace. To jedno z najważniejszych wydarzeń kulturalnych i gospodarczych świata. Wybór dzieła Michała Kwiecińskiego jest prestiżowym wyróżnieniem dla polskiej kinematografii i ogromnym powodem do dumy dla Telewizji Polskiej, koproducenta filmu.

„Chopin, Chopin!”, z Erykiem Kulmem w roli wybitnego kompozytora, to dramat biograficzny zrealizowany z niespotykanym dotąd w polskim kinie rozmachem. Produkcja wyróżnia się imponującą scenografią, kostiumami z epoki i autentycznymi rekwizytami. Warstwa wizualna inspirowana jest malarstwem Caravaggia i Rembrandta, a ścieżka dźwiękowa łączy dzieła Chopina z utworami Hildur Guðnadóttir – laureatki Oscara i Złotego Globu – oraz Roberta Kocha.

Część zdjęć powstała we Francji, między innymi w Bordeaux, oraz w Hiszpanii na Majorce. W Polsce ekipa filmowa pracowała między innymi w Lubiążu, Szczawinie, Żelaźnie, Pszczynie i Żaganiu,

a także na Dolnym Śląsku. Film powstawał przez ponad dwa lata, a jego koszt wyniósł 72 mln złotych.

Hold dla polskiej kultury

– Wybór filmu „Chopin, Chopin!” na galę finałową Expo w Osace to symboliczne uhonorowanie polskiej kultury i dziedzictwa muzycznego, a także dowód na rosnące uznanie dla polskiej sztuki filmowej na arenie międzynarodowej. Jestem dumny, że Telewizja Polska ma w tym swój udział – powiedział Tomasz Sygut, dyrektor generalny Telewizji Polskiej.

Obraz skupia się na paryskim okresie życia Fryderyka Chopina – czasie jego największej popularności, miłości i twórczego rozkwitu. Film ukazuje kompozytora nie

tylko jako ikonę muzyki, ale też człowieka pełnego pasji, humoru i sprzeczności, który żył do utraty tchu, w rytmie muzyki, miłości i choroby.

„Chopin, Chopin!”:
kiedy premiera?

Obok Eryka Kulma w filmie występują Maja Ostasiewicz, Karolina Gruszka, Dominika Ostalowska, a także gwiazdy francuskiego kina: Joséphine de La Baume, Lambert Wilson i Victor Meutelet. Producentem „Chopin, Chopin!” jest Akson Studio. Premiera w polskich kinach zaplanowana jest na 10 października 2025 roku.

TVP Info

Fot. Jarosław Sosiński /
materiały prasowe

ŚMIECH NA ZDROWIE

Wsiada kobieta, tak około 25 lat, do taksówki i po dojechaniu na wskazane miejsce orientuje się, że nie ma pieniędzy. Mówi o tym taksówkarzowi, a on na to, że coś się wymyśli. Odjeżdża i wiezie kobietę za miasto na wielką polanę, pełną trawy, koniczyny, mnisków lekarskich, jak to na polanie. Rozkłada wielki koc, a białogłowa przeczuwając, co się za chwilę stanie w płacz:

– Ale ja mam męża i małe dziecko!

Na to kierowca:

– A ja mam 40 królików! Rwij!

♦ ♦ ♦ ♦

Rodzina siedzi przy stole. Mały Jasiu pyta się taty: – Tatusiu dlaczego ożeniłeś się z mamą?

Tata odkłada widelec i patrząc na żonę mówi:

– Widzisz, nawet dziecko tego nie rozumie...

♦ ♦ ♦ ♦

– Kochanie, właśnie szłam sobie ulicą a tam jakieś dzieci na chodniku wymalowały kredą pentagram i przyzywają demona.

– I nie dziwi cię, że właśnie w tym momencie zjawiałaś się ty?

♦ ♦ ♦ ♦

Sprawa o rozwód. Sędzia pyta żonę.

– Dlaczego chce się pani rozwieść z mężem?

– On mnie nie zadowala.

Kobiety na sali sądowej mówią – On zadowala wszystkie, ale jej jakoś nie zadowala!

Odpowiadają mężczyźni na sali sądowej – Jej nikt nie zadowala!

♦ ♦ ♦ ♦

W autobusie za Kowalskim stanął facet i szepece:

– Rogacz, rogacz...

Sytuacja się powtórzyła kilka razy. W końcu Kowalski pyta się żony:

– Czy ty mnie zdradzasz? Bo już o tym mówią na mieście...

– To jakieś żarty. Nie przejmuj się kochanie.

Na drugi dzień Kowalski jedzie autobusem, a facet szepece:

– Rogacz, a w dodatku skarżypyta.

♦ ♦ ♦ ♦

Rozbitek dopływa do wyspy na Karaibach i na plaży widzi krajowców. Pyta:

– Czy na tej wyspie są ludożercy?

– Nie ma, wczoraj zjedliśmy ostatniego!

♦ ♦ ♦ ♦

Autobus z wycieczką zbliża się do granicy.

– Piwo! Siku! – po raz któryś z rzędu rozweseleni pasażerowie zmuszają kierowcę do zatrzymania.

Po dłuższej chwili, gdy już z powrotem zajęli miejsca w autokarze, kierowca pyta głośno:

– Czy kogoś wam nie brakuje?

Cisza. Po przekroczeniu granicy do kierowcy podchodzi mężczyzna i lekko bełkocząc mówi:

– Nie ma mojej żony...

– No przecież – wścieka się kierowca – przed odjazdem pytałem czy kogoś wam nie brakuje!

Na to facet:

– Mi jej nie brakuje, tylko mówię, że jej nie ma...

♦ ♦ ♦ ♦

Dwie starsze panie w przychodni:

– Patrz, kochana, jaki postęp. Dawniej, kiedy byłam młoda, trzeba było u lekarza całkowicie się rozebrać podczas wizyty.

A teraz, do czego to doszła medycyna, wystarczy pokazać język.

9 771648 531003